

Sukilimas Gruzijoje

Neramumai Užkaukazyje ir Š. Iranė

SOFIJA. X. 2. „Sora“ skelbia savo korespondento žinią iš Ankaro, pagal kurią gerai informuotų diplomatinių sluoksniių žinomis,

Užkaukazyje ir šiaurinėje Iranė kilo rimtų neramumų. Ryšium su tuo, pastaromis dienomis, stiprus britų kariuomenės daliniai buvo pasiusti prie Iranosienė. Neramumų, kurie dalinai turi sukilių pobūdį, centrai yra Kirovobade, Eriavane, Leninakane ir Nachičevane.

Neramumai yra kilę ir Tebrise ir Tiflise.

Šio sukilio sąjūdžio, kuris gresia sovietų susiseikimo su Iranu keliams, nuslopinimas iš dalies paraičiavimo generolo Wavellio pasitarimui Teherane. Kitame laikraščio „Sora“ korespondento pranešime iš Ankaro sakoma, jog amerikiečių ir japonų Maskvoje žinomis,

daugelyje Užkaukazio kaimų gyventojai pereitą savaitę apdaužė politinius komisarus ir valdininkus.

Atrodo, jog sukilius Gruzijoje pasiekė didesnio masto. Toliau laikraštis duoda vieną žinią iš Teherano, pagal kurią dalis sovietų kariuomenės turėjo būti iš Iranos titrakta į Užkaukazį.

Amerikiečiai ir Maskvos konferencijoj neužmiršo biznio

Už pagalbą sovietais anglai ir amerikiečiai ekspluoatos sovietų žaliavas

BERLIN. X. 2. „Maskvos konferencija buvo baigta kalbomis, per kurias Molotovas, Beaverbrookas ir Harriman pasikeitė tarpusavio komplementais ir išreškė vilti, kad jų kraštai nebus nugalėti paskirai“, rašo „Deutsche Diplomatische - Politische Korrespondenz“ ir konstatuoja, jog yra būdinga, kad

Molotovas kalbėjo tik aplę anglių saksų pagalbos siuntimą sovietams, o Harriman pasbrežė kaip šio biznio slygą tai, kad Sovietų Rusijos žaliavų šaltinius ekspluoatos amerikiečiai ir angliai.

„Deutsche Diplomatische - Politische Korrespondenz“ iš to doro švadą, kad pagalba Sovietų Sąjungai teikiama ne veltui, ir pažymi, kad Anglia ir Jungtinė Valstybės savo pagalbos pažadams ivykdinti užvilkins laiką. Tačiai patvirtinės būdingas akcentavimas, kad yra transporto sunkumų dėl karo medžiagos siuntimo iš Sovietų Sąjungos. Užsimindamas apie Jungtinė Valstybių laivyno ministro Knoxo kalbą, buletinis „Deutsche Diplomatische - Politische Korrespondenz“ konstatuoja, kad Knoxas jūrų laisvės savoką apibrėžė šitaip:

„Jūros yra tada laisvos, jei Jungtinė Valstybės ir Didžioji Britanija jas kontroliuoja.“

Jungt. Valstybių kariuomenėj dabar 1.582.000 žmonių

NEW YORKAS. X. 2. United Press žinomis, karo ministeris Stimsonas pareiškime spaudai nurodė, kad

Jungtinė Valstybių kariuomenė šiuo metu siekia 1.582.000 žmonių.

Jis pranešė, kad neruošiamą jokio plano Jungtinė Valstybių kariuon-

menei sumažinti ir duoti to vietoje Sovietų Sąjungai ir Anglijai daugiau karo medžiagos. Jungtinė Valstybių kariuomenė, priėsingai, turinti vėl uždavinį ne tik ginti Amerikos kontinentą, bet ir didelį kiekį už Jungtinė Valstybių ribų esančių jos bazų. Reikia siekti, kad ir taikos metu jos būtu stiprios ir nebūty atkirstos.

Molotovo kalba daugeliu at-

sis laivas, o antras — smarkiai sužalotas. Britų bombonešiai praėjusią naktį numetė netolydamis sprogtamajų ir padegamajų bombų į laivias Vokietijos pietvakarių vietoves. Buvo padaryta nežymiai nuostolių. Kojoje su britų tiekimo laivininkyste karo laivynas ir karo aviacija per rugsėjo mén. nuskandino priešo prekybos laivų bendros 683.400 tonų talpos.

Iš tų laivų povandeniniai laivai nuskandino 452.000 tonų.

BERLIN. X. 2. DNB iš karinių sluoksninių patyrė, kad spalio 1 d. prie Dniepro esančios vengru kariuomenės užimame ruože

sovietai mėgino po stipraus apšaudymo iš artierių pabūklų persikeiti per Dnieprą.

Pakartotinius bolševikų mėginius persikeiti per upę vengru kariuomenės sėkmingesnės atrémė, padarydama sovietams didelius nuostolių.

BERLIN. X. 2. Naktį iš spalio 2 d. vokiečių kovos léktuvai puolė Maskva. Miesto centre svarbiuojuose taikiniuose buvo pastebėti keli gaisrai. Ta pačiai naktį

labai sėkmingesni buvo bombarduotas ir Leningradas.

Taip pat ir čia labai gerai buvo paataikytas iš karinių iengimimus. Mies-

to centre ir pietinėje miesto srities dalyje kilo keli gaisrai.

BERLIN. X. 2. Iš karinių šaltinių DNB patyrė: Pletiniame Ryti fronto ruože antrojoje rugsėjo mén. pusėje viena vokiečių divizija toliau už visus kitus kariuomenės dalinius pasistumėjo giliai į sovietų pozicijas. Rugsėjo 20 d. ta divizija užėmė vieną didesnę vietovę ir pastatė sustiprintą tiltą, keli kiti vokiečių vienetai po Jos čia atvyko. Bolševikai vis mėgino išverzti į vokiečių sustiprintą tiltą, puldami ji su klekybiškai žymesnėmis jėgomis. Tuos puolimus rėmė sovietų tankai, šarvuodėjei traukiniai ir katinės oro pajėgos.

Nežūrint masinių bolševikų puolimų, vokiečių kariuomenės daliniai nenusileido né per pédą.

Per šias kovas divizija paėmė 2.141 belaisvi, išvedė iš rikiutės 36 sovietų šarvuotės ir numušė tris sovietų léktuvus.

BERLIN. X. 2. Kaip DNB iš karinių sluoksninių patiria, vokiečių kovos léktuvai naktį iš spalio 2 d. puolė vieną britų laivų vilkstine prie brių rytu krantų ir suniklėja bomba pataikė į vieną 6.000 brt. prekinį laivą. Sunikus laivas paliko stovis. I kita prekiniai laivai 8.000 brt. netoli Harwicho pataikė dyli sunkios bombos, ir laivas pradėjo degti.

Kaip DNB pranešama,

vokiečių kovos léktuvai naktį iš spalio 2 d. labai sėkmingesni buole Doverio uosta.

Uosto iengimiuose ivyko visa eilié sprogimų ir klio gaisrai. Anglijos pietų rytuose ir viduryje buvo užpulta keli aerodromai, kur sunikinta žemėje trys léktuvai. Kai kuriuose aerodromuose klio gaisrus medžiagos sandėliuose.

BERLIN. X. 2. Iš karinių sluoksninių pranešama, kad

sovietai spalio 1 d. kelių kartus puolė vokiečių pozicijas vienos Leningrado karo srityje veikiančios vokiečių divizijos ruože.

Bolševikus rėmė šarvuotės traukinys. Jų puolimus vokiečių kariuomenė atrémė su didelais nuostoliais priešul. Šarvuotasis trauki-

žilgių laikėsi kominterno deklaraciją pavyzdžio.

Jis tvirtino, kad Sovietų Sąjunga kovoja už „visų taiką mylinčių tautų“ reikala, kas tuo verčia priminti Suomijos, buvusių Baltijos kaimyninių valstybių, ir Rumunijos patyrimus su Sovietų Sąjunga. Ašies valstybėms jis skyre tokius apibūdinimus, kokie yra išprasti kominterno suvažiavimuose bolševizmo priešams apibūdinti. Idomu yra tai, kad Reuterio komentarei del Molotovo kalbos laikomas Molotovo pagarsintų propagandos teisių ir nieko nekalbama aplę anglių valstybių pagalbą Sovietų Sąjungai, bet už tat kalbama apie tai, kad bolševikai nori suvaldinti „svarbu vaidmenį pasaulio išvadavime“, ir kad jie tam turi „daugiau teisių, negu bet kada“. Cia pat pareiškiamas viltis, kad bolševikai „bendradarbiaus ne tik kuriant tarptautini saugumą“, bet ir prisidės „prie ūkinės gerovės įgyvendinimo“.

AMSTERDAMAS. X. 2. Londono radijas praneša, kad anglų kariuinių pajėgų Viduriniuose Rytuose viršininkas generolas Auchinleckas imasi pertvarkyti ten esančias anglių armijas. Sirija, Palestina, Egiptas ir Vakaru dykumas turės atskiras armijas.

BERLIN. X. 2. Spalio 1 d. vokiečių minogaudžius puolė britų naikintuvai, kurie bandė sutrukdyti šių laivų veikla. Du britų léktuvai buvo numušti.

PARYŽIUS. X. 2. Paryžiaus prancūzų ypatingasis teismas Paul Colette, kuris prieš penkias savaites Versalyje įvykdė pasikėsinimą prieš Lavali ir Deat, nuteisė mirti. Turimomis žinomis, Colette išteikė maršalui Petainui malonės prašymą.

Nežūrint gerai nutaikytais vokiečių artilerijos šūviais buvo priverstas su stabdyti šaudymą ir pasitraukti.

Nuo karo pradžios paskandinta 13.717.683 tonų talpos priešo laivų

Rugsėjo mén. paskandinta daugiau laivų, kaip liepos ir rugpiūčio mén.

BERLIN. X. 2. Prie šios dienos kariuomenės vadovybės pranešimo iš karinių šaltinių DNB papildomai patyrė:

Mūsų dėl Atlanto vandenyno dabar vėl yra labai svarbus, nes vokiečių karo laivynui ir kariūmės oro pajėgoms nesenai vėl pavyo nuskandintų laivų tonoža skaičiu, palyginus su anksteiniais mėnesiais, dar pakelti. Šios dienos kariuomenės vadovybės pranešime nurodoma, kad per rugsėjo mén. iš viso buvo nuskandinta laivų 683.400 tonų talpos, t. y., palyginus su rugpiūčio mėnesių, nuskandintų laivų tonoža skaičius pakilo lygiui 150.000 tonų ir aplie 300.000 tonų, palyginus su liepos mėnesiu. Tuo būdu nuo pat karo pradžios yra nuskandinta 13.717.683 tonų talpos priešo laivų.

Nežūrint vis didėjančios „Atlanto tuščių“, vasaros mėnesių nuskandintų laivų tonoža skaičiai padidėjo 3,75 milijono tonų ir jau yra priartėję 14 milijonų ribą. Išeinant iš šių faktų, darosi dar labiau suprantamas tas reiškinys, kad Didžiojoje Britanijoje ir Jungtinėse Valstybėse didžiausias dėmesys kreipiamas į kas kartą vis žymesniam pasidarančių britų tiekimo laivininkystės žalozimą. Ligi šiol buvo aišku, kad nei patobulėjusios britų gynimosi priemonės, nei išplėstos laivų remonto bei naujuoju laivų statymo galimybės, panaudojant Jungtinė Valstybės statyklos, nesutelkė šioje srityje jokių palengvinimo. Kaip tiki vokiečių povandeninių laivų laimėjimai rugsėjo mėnesių ašikai įgalina spresti, kad ir atelyje tenka laukti didžiausių povandeninių laivų veikimo rezultatų.

Kaip yra jau sumažėjusi britų ir amerikiečių laivų tonožas, geriausiai tai irodė Maskvos konferencija, kurioje buvo įskaitai konstatuota, kad britų arba amerikiečių transporto priemonės negali būti panaudotos pagalbos sovietams teikimo tikslams.

Pertvarkomas Vidur. Rytų britų armijos

AMSTERDAMAS. X. 2. Londono radijas praneša, kad anglų kariuinių pajėgų Viduriniuose Rytuose viršininkas generolas Auchinleckas imasi pertvarkyti ten esančias anglių armijas. Sirija, Palestina, Egiptas ir Vakaru dykumas turės atskiras armijas.

BERLIN. X. 2. Spalio 1 d. vokiečių minogaudžius puolė britų naikintuvai, kurie bandė sutrukdyti šių laivų veikla. Du britų léktuvai buvo numušti.

PARYŽIUS. X. 2. Paryžiaus prancūzų ypatingasis teismas Paul Colette, kuris prieš penkias savaites Versalyje įvykdė pasikėsinimą prieš Lavali ir Deat, nuteisė mirti. Turimomis žinomis, Colette išteikė maršalui Petainui malonės prašymą.

Anglų smurtas Rytų Afrikos vandenye

VICHY. X. 2. Džibūčio radio žiniomis, rugsėjo 26 d. anglų karo laivai, plaukioje palei Prancūzų Somalijos pakraštį, sustabdė keletą laivų, kuriais plaukė 192 arabai, — jų tarpe 122 moterys ir vaikai — vykė iš Džibūčio į Obocką, privertė juos plauti su anglų laivais į Zelandą. I vieną arabų laivą ilipo anglų jūrininkai su dur'uvais. Džibūčio radijas nurodo, kad prieš keletą dienų anglai buvo patys leide tiems laivams plauti, kad laivuose nebuvu jokių prekių ir kad jie buvo paženklinti raudonu kryžiumi. Tu laivų vadovas buvo vienas prancūzų jūrų karininkas. Jis ir dar viena prancūzų gydytoja anglai 48 valan-

das buvo sulaike, darydami jiems spaudimą prisištoti prie de Gaullo. Džibūčio radijas pastebi, kad tokie anglų vartojami metodai roda, kad „pažanga yra labai rellatyvus dalykas“. Tuo pat metu anglų radijas oficialiai pranešė, kad į Francūzų Somaliją jokio spaudimo nesa'daroma. Iš čia tąt esą galima spresti, kiek galima tiketi anglų tvirtiniams.

STOCKHOLMAS. X. 2. Pagal vieną „Svenska Dagbladet“ pranešimą, į Suomiją išvyko dar 9 švedų karininkai tarnauti švedų sava-norių batalione.

ROMA. X. 2. Stefani praneša, kad bendras italių kariuomenės ap-

supimo veiksmuose Ukrainoje pa- imtu belaisvių skaičius pakilo iki 8.000.

NARSUS KARO KAPELIONAS

BERLIN. X. 2. Hildesheimo diecezijos bažnytinis žinynas praneša, kad Rytų fronte, eidamas savo kaip kovojojancio kariuomenės dalinio kapellono pareigas, žuvo dr. Ernst H. Sturmias. Sturmias buvo Hildesheimo diecezijos kunigas ir vienos šarvuociu divizijos karo kapellonas. Jis buvo apdovanotas antros klasės kryžiumi už nuopelnus su kardais. Jis kaip divizijos kapellonas yra dalyvaves žygiuose Lenkijoje, Olandijoje, Belgijoje ir Prancūzijoje.

Kaip Prahos spauda apibūdina padotį Protektorate

PRAHA X. 1. „Prazsky List“ jidėjo Gustavo Doerflio straipsniu, kuriame padėtis protektorato apibūdina, kaip pasekmė to, kad čekai nepasirūpinę nusikratyti „ne-laimingo žydų ir masonų maro pa-likimo“. Tiksliai laikydama Londono radiofonu žydų nurodymu, čekų visuomenės dalis nepaklausė sa-vos spaudos išpėjimui, skleidė be-prasmišką melą ir tuo būdu pakir-to tą šaką, ant kurios laikosi visų ateities. „Ir kai Reichas su kilnii Europos nugalėtojo mostu, visiškai suprasdamas savo stiprumą, kanti-rialaukė, rašo laikrastis toliau, kol miglose paskendusios čekų gal-vos pačios sugriūs prie lėmianties, žy-dai ir masonai tai išlaikino kaip silpnuma, kuris turis pakurysti prie sabotažo veiksmų darbe, su-siekime ir kitose srityse“. Deja, atsirado kai kurių išvykių plėtojimo si vis dar nepamokyta elementu, kurie sutiko būti panaudoti sve-timiems, nedraugiškiems ir ypatin-gai žydų interesams. Po provokuo-jančio vėjelio, kuri sukėlė nesaži-ningi Londono kurstymai, išvyko audra. Ligšolinės Reicho protek-toriaus pavaduotojo priemonės ro-do, kad netrukus šitos erdvės atmosfera bus visiškai išvalyta. Da-bar reikia laikytis tokios aiškių li-nijos: daryti visa tai, kas yra nau-

dinga Vokietijos vadovaujamai Eu-ropal, ir vengti bei šalinti viską, kas jai kenkia. Paliesteji gali už tai būti dėkingi tik Londono kurs-tojams žydams. Gal bent jū au-kos bus išspėjimas visiems kitiem.

KAS BUVO PASMERKTIEJI PRAHOJ

PRAHA X. 1. Dėl rugsėjo 29 d. karo lauko teismo Prahoje padary-tų mirties sprendimu, kaip pro-tektorato spauda rašo, iš atitinkamu vietu pranešama: Buv. brig. generolas iš Prahos Franc Horáčekas buvo vienos čekų pasipriše-mimo grupės pareigūnas. Keturi kiti nusmerktieji, visi taip pat iš Prahos, buvo vadovaujant pareigūnam vienoje nelegalioje komunistinėje organizacijoje. Vienas jų buvo, be-to, komunistų celės vadas vienoje ginklavimosi īmonėje, kurioje jis buvo pradėjęs ruošti streikus ir sabotažo veiksmus. Likusieji nu-

smerktieji, jų tarpe keletas žydų, buvo taip pat svarbūs pareigūnai nelegalioje komunistinėje organiza-cijoje, kuri buvo išplėtojusi ypač pavojingą veiklą.

Protektorato spauda praneša,

kad dėl ruošmosi valstybės išda-vimui ir sabotažui Prahos ir Brno karo lauko teismai nuteisė mirti: Jaroslavą Plodekā, statybos mei-steri, Jozefą Melcheri, valstiniška, Venceli Sulistą, valdininką, — ki-lusius iš Launo, Augustą Pechlatą, Sakalų sporto organizacijos parei-gūna, žydą Georgą Izraeli Spitzeri, bedarbį, žydą Leoną Schwarzą, val-dininką, — abu iš Prahos, Karla Čepeską, atsargos pulkininką iš Brno, Vladimira Groha, Brno čekų universiteto profesorių, Voitechą Jileką, medicinos daktara iš Brno ir eile kitų asmenų. Sprendimai rug-sėjo 30 d. buvo išvystyti. Viena kaltinamajai Brno karo lauko teis-

Amerikiečiai Islandiją nori paversti stipriausia Šiaurės tvirtove

NEW YORKAS. X. 2. Associated Press žiniomis, į Islandiją atvykus į naują Jungtinį Valstybių ekspedi-cinių korpusą sudaro pėstininkai, artilerija, inžinerijos, ryšių ir sani-

tarijos daliniai.

Jie atsigabeno didelius kiekius atsargų ir karo medžiagos, kad Islandiją paverstu stipriausia Šiaurės tvirtove.

Kariuomenė, kuri aprūpinta pašlū-žomis ir automatinėmis šautuvinis, patalpinama stovyklose, kurias išteigė Jungtinį Valstybių jūrininkų daliniai ir anglai. Anglams pa-likama toliau vyriausia visų Islan-dijos įgulos dalinių valdžia.

BERLIN. Praėjusią naktį, kaip DNB patiria, anglų bombonešai iškrido į pietvakarių Vokietiją ir neplaningai numetė paskirų bom-bų, kurios tepadarė nedidelį nuo-toli.

SANCHAJUS. X. 1. Žiniomis iš Kalkutos, dėl nuolatos didėjančio politinių belaisvių skaičiaus, Chunarų fortas Benares paverstas koncentracijos stovykla.

BERLIN. X. 1. DNB patyrė, kad rengiant ir vykdant milžiniš-ką apsupimo mūšį į rytus nuo Ki-jevo, ir kituose Rytų fronto ruo-zose išvysko sėkmings mūšiu. Ir

Petrovskoje suomiai vadina Aeislina

To miesto paėmimas vainikuojas trium-fališką suomių kariuomenės žygį

HELSINKIS. X. 2. Suomų pranešime iš fronto iš sovietų atimtas miestas Petrovskoje vadinamas ne-be tuo vardu, o — Aeislina.

Petrovskoje atgavimo proga feld-maršalas Mannerheimas, valstybės prezidentas ir ministeris pirmiminis pasikeitė telegramomis, kuriose pareiškiama, kad,

ši miestą atgavus, esas apvaliuotas nepaliangamas trium-fališkas suomių kariuomenės žygis.

Tuo esas žengtas didelis žingsnis ateities saugumui ir pastovai talai-kai sustiprinti. Dienos įsakyme feldmaršalas Mannerheimas dėkoja pergalėtojiskos kariuomenės ka-reliams ir jos vadovai. Tuo lai-mėjimo Suomijos istorijoje esas pa-siekta didžiausios reikšmės spren-dimas.

Ryšium su Rytų Karelijos sostinės Petrovskoj atgavimui feldmaršalas Mannerheimas dėkoja pergalėtojiskos kariuomenės ka-reliams ir jos vadovai. Tuo lai-mėjimo Suomijos istorijoje esas pa-siekta didžiausios reikšmės spren-dimas.

Ryšium su Rytų Karelijos sostinės Petrovskoj atgavimui feldmaršalas Mannerheimas dėkoja pergalėtojiskos kariuomenės ka-reliams ir jos vadovai. Tuo lai-mėjimo Suomijos istorijoje esas pa-siekta didžiausios reikšmės spren-dimas.

Italų fronto pranešimas

ROMA. X. 2. Karo pajėgų vy-

riaušasis štabas praneša:

Šiaurės Afrikoje vokiečių lektu-

val prie Kyrenaikos kranto ap-

šaudė vieną Blenheimo tipo lektu-

vą ir priverstę jį nusileisti ant van-

dens. Léktuvą netrukus po to nu-

skendo. Kitų vokiečių lektuval vies-

na po kitos sekusiomis bangomis

puolė Tobruku karinius taikinius.

Priešas bombardavo iš oro Bengazi,

išvaduota iš tūkstantmečio priešo pavergimo sena Suomi-jos žemė.

Suomijos kariuomenė, jos vadovai-beri ir Rytų Karelijos savanoriams tenkanti didžiausia padėka. Te-legrama baigiamai linkėjimui, kad Dievas duotų feldmaršalui ir jo ka-reliams ištvermę ir palaiminimą, — kad suomų tautos išvadavimas būtų galutinai užbaigtas, nes jokia laisva tauta negalinti abejoti jo būtinumu.

BRITU AVIACIJOS AKCIJA VOKIETIJO

BERLIN. X. 1. Praėjusią naktį gana didelis anglų bombonešių skaičius puolė miestus prie Vokiečių lankos iš Baltijos jūros. Nu-mestos gyvenamuose kvartaluose sprogstamosios ir padegamosios bombos sunaikino ir apgrėvė gy-venamus pastatus. Civilinių gy-ventoju tarpe yra užmušti ir su-želstai. Paskiri lektuval, mėgine pulti Berlyną, zenitinės artilerijos buvo greit priversti pasukti į šalį. Zenitinė artilerija numušė vieną priešo lektuvą.

Nauja Bolivijos vyriausybė

LA PAZAS. X. 2. Naujoji Bolivijos vyriausybė yra šios sudėties: užsienių reikalų ministeris Eduardo Anze Matienzo (socialistas), vidaus reikalų ministeris Adolfas Vilas (liberalas), finansų ministeris Joaquin Espada (respublikos), karo ministeris generalas Miguel Candia (nepartinės), ūkio ministeris Alberto Crespo Gutierrezas (nepolitikas), švietimo ministeris Arturo Pinro Escaleras (neprisklausomas), sve-likatos apsaugos ministeris Ibanjez Benavente ir viešųjų darbų minis-teris Justo Rodas Equinjo (socialis-tas). Tuo būdu naujajame minis-terių kabinetė pasikeitė tik užsienių reikalų ir švietimo ministeriais, o buvę švietimo ministeris perėjo į

vidaus reikalų ministeriją. Šiaip kabinetas liko nepasikeitus. Ligšolinis užsienių reikalų ministeris Ostria Gutierrezas paskirtas amba-sadoriumi Rio de Janeiro.

PORTUGALAI STIPRINA ZALIO-JO ISKYŠULIO ĮGULAS

ŽENEVA. X. 1. Žiniomis iš Lisabonos, spalio 5 d. į Zaliojo Iskyšulio salas numatoma pasiusti dides-nių portugalų kariuomenės transpor-tą. Gerai informuotuose portugalų sluoksniuose tolesnis Zaliojo Iskyšulio salų įgulų stiprinimas sieja-mas su prieš keletą dienų išvykusi anglų kariuomenės išlaipinimu Freetowne, prie Vakarų Afrikos pa-kräčio.

tarasios daliniai.

Jie atsigabeno didelius kiekius atsargų ir karo medžiagos, kad

Islandiją paverstu stipriausia Šiaurės tvirtove.

Kariuomenė, kuri aprūpinta pašlū-

žomis ir automatinėmis šautuvinis, patalpinama stovyklose, kurias išteigė Jungtiniai Valstybių jūrininkų daliniai ir anglai. Anglams pa-likama toliau vyriausia visų Islan-dijos įgulos dalinių valdžia.

BERLIN. Praėjusią naktį, kaip DNB patiria, anglų bombonešai iškrido į pietvakarių Vokietiją ir neplaningai numetė paskirų bom-bų, kurios tepadarė nedidelį nuo-toli.

SANCHAJUS. X. 1. Žiniomis iš Kalkutos, dėl nuolatos didėjančio politinių belaisvių skaičiaus, Chunarų fortas Benares paverstas koncentracijos stovykla.

BERLIN. X. 1. DNB patyrė,

kad rengiant ir vykdant milžiniš-ką apsupimo mūšį į rytus nuo Ki-jevo, ir kituose Rytų fronto ruo-

zose išvysko sėkmings mūšiu. Ir

BERLIN. X. 1. DNB žiniomis, britų naikintuvams spalių 1 d.

mėgintin trukdyti vokiečių mino-

gaudžiamus atlikti jų darbą, du

britų lektuval buvo numušti.

BOSTONAS. X. 2. New Yorko ra-

dijas štandien pranešė, kad techni-

nai ir kariniai Jungtiniai Valsty-

bė bei Anglijos ekspertai Mas-

kvoje pasiliūks.

BERLIN. X. 2. DNB žiniomis, britų naikintuvams spalių 1 d.

mėgintin trukdyti vokiečių mino-

gaudžiamus atlikti jų darbą, du

britų lektuval buvo numušti.

BOSTONAS. X. 2. New Yorko ra-

dijas štandien pranešė, kad techni-

nai ir kariniai Jungtiniai Valsty-

bė bei Anglijos ekspertai Mas-

kvoje pasiliūks.

Bulgarijos žydai turėti ali-

duoti valstybei 20 proc.

viso savo turto

SOFIJA. X. 2. Bulgarių atstovų

rūmai priėmė išstatymą, kuriuo,

kaip žinoma, buvo numatomas, kad

žydai turi atiduoti valstybei 20

% viso savo turto.

Ta suma turėjo būti sumokėta dviejim ratomis nustatyta laiku. Kadangi žydai mėgino visokiai būdais nuo tos prievelės išsisukti ar bent jos išvykdyma nudelsti, bulgar

Für Verdienste um die medizinische Wissenschaft

Der Führer hat dem emeritierten ordentlichen Professor geheimen Medizinalrat Dr. med. Erwin Payer in Leipzig aus Anlass seines dreisigjährigen Dienstjubiläums als ordentlicher Professor in Anerkennung seiner Verdienste um die medizinische Wissenschaft, insbesondere auf dem Gebiete der Chirurgie, die Göte-Medaille für Kunst und Wissenschaft verliehen.

Parade vor dem Duce

Der Duce nahm in Rom die Parade der vier neu aufgestellten Schwarzenbataillone, die als dienstliche Kennzeichnung den Buchstaben „M“ (Anfangsbuchstaben von Mussolini) erhielten und als Legionäre an den Feldzügen in Afrika, Spanien und vor allem Griechenland teilnahmen, ab. Die kampferprobte Truppe hat kürzlich noch an besonderen Ausbildungskursen in Italien teilgenommen und bildet eine Elite Formation.

Feierstunden am dritten Jahrestag der Befreiung des Sudetenlandes

Eger, 2. Oktober. Das Sudetenland beging am 1. Oktober im Rahmen schlichter Feierstunden den dritten Jahrestag seiner Befreiung. Im Mittelpunkt standen die Feierlichkeiten in Eger, wo Gauleiter und Reichsstatthalter Heinkel bei einer Grosskundgebung auf dem historischen Marktplatz vor einer viertausendköpfigen Menschenmenge sprach. Es erinnerte daran, dass vor drei Jahren an diesem Tage der Führer in der alten Staufenstadt Eger wollte und dass damit ein Ziel erreicht war, das Generationen ersehnt hatten. Der Gauleiter appellierte an die bewährte Treue und Einsatzbereitschaft des Sudetendeutschstums, das in der unüberwindlichen Front des deutschen Volkes in ein neues Jahrtausend deutscher Geschichte marschiere. Es schloss seine Rede mit dem Gruss an den Befreier des Sudetenlandes „den grössten Staatsmann und Feldherrn aller Zeiten, Adolf Hitler“.

Attentäter auf Laval zum Tode verurteilt

Paris, 2. Oktober. Paul Colette, der vor 5 Wochen in Versailles das Attentat auf Laval und Deat ausgeführt hatte, wurde vom französischen Sondergerichtshof in Paris zum Tode verurteilt. Wie verlautet, hat Colette ein Gnadengesuch an den Marshall Pétain gerichtet.

Weitere Todesurteile vollstreckt

Prag, 2. Oktober. Wie die Blätter des Protektorats melden, wurden wegen Vorbereitung zum Hochverrat, Wirtschaftssabotage und unerlaubten versätzlichen Waffenbesitzes durch die Standgerichte in Prag und Brünn eine Anzahl Personen zum Tode verurteilt. Darunter befinden sich die Brigadegenerale im Ruhestand Dolečal und Svátek, beide aus Prag. Einige der Verurteilten sind Juden. In 4 Fällen wurde auf Freispruch erkannt. Die Urteile wurden am 1. Oktober vollstreckt.

Uralte finnische Freiheit bereit

Helsinki, 2. Oktober. Anlässlich der Besetzung der ostkarelischen Hauptstadt Petroskoi gingen Feldmarschall Mannerheim von der „Vaterländischen Vereinigung“ mit der „Ostkarelischen Freiheitsbewegung“ an der Spitze Huldigungstelegramme zu. Mit der Eroberung von Petroskoi, so heisst es in dem Telegramm der „Ostkarelischen Freiheitsbewegung“, sei die uralte finnische Erde im Süd- und Mittelostkarelien, jetzt von dem tausendjährigen Joch des Erbfeindes befreit worden. Der finnischen Armee, ihrer Führung und der ostkarelischen Freiwilligenabteilung, die sich ihr angeschlossen hatte, gebühre der tiefste Dank. Das Telegramm schliesst mit dem Wunsch, dass der Allmächtige dem Feldmarschall und seinem Soldaten Kraft und Segen angedeihen lasse, damit die edle Tat der Befreiung und die Vereinigung des durch Gewalt getrennten Ostkarelien mit dem finnischen Volk endgültig vollführt werde, denn kein freies Volk könne die Berechtigung hierzu in Zweifel ziehen.

SMUTS IST FELDMARSCHALL GEWORDEN

Der englische Nachrichtendienst meldete Dienstagabend, dass General Smuts zum Feldmarschall ernannt worden sei.

Moskau und Leningrad wieder bombardiert

Italienische Truppen brachten 8.000 Gefangene ein

AUS DEM FÜHRERHAUPTQUARTIER, 2. OKTOBER.

Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt: An der Ostfront verlaufen die Operationen planmäßig. Italienische Truppen haben bei der von Ihnen in den Tagen vom 28. bis 30. September ostwärts des Dnepr durchgeföhrt Einkreisung und Vernichtung sowjetischer Kräfte über 8.000 Gefangene eingebracht und dem Gegner schwere blutige Verluste zugefügt. An den karelischen Front nahmen gestern finnische Truppen in kühnem Vorstoß von Süden und Westen das am Westufer des Onega-Sees gelegene Petroskoi (Petroskoi) ein. Die Hauptstadt Ost-Kareliens. Kampfflugzeuge bombardierten auch in der letzten Nacht militärische Anlagen in Moskau und Leningrad.

Im Kampf gegen Großbritannien versenkten Kampfflugzeuge in einem Hafen der Färöer am gestrigen Tage ein Handelsschiff von 2.000 Bruttoregistertonnen. Zwei grosse Handelsschiffe wurden in der letzten Nacht vor der britischen Ostküste durch Bombentreffer schwer beschädigt.

fer schwer beschädigt. Weitere wirksame Luftangriffe richteten sich gegen kriegswichtige Anlagen an der englischen Ost- und Südküste sowie gegen mehrere Flugplätze. Vorpostenboote griffen im Kanal britische Schnellboote an, die sich bei Nacht einem deutschen Geleitzug näherten. Durch Artilleriefeuer wurde ein britisches Schnellboot versenkt und ein weiteres schwer beschädigt. Britische Bomber warfen in der letzte Nacht wahllos einige Spreng- und Brandbomben auf verschiedene Orte in Südwestdeutschland. Es entstand nur unwe sentlicher Schaden. Im erfolgreichen Kampf gegen die britische Versorgungsschiffahrt versenkten Kriegsmarine und Luftwaffe im Monat September 683400 BRT feindlichen Handelsschiffsraumes. Davon wurden allein durch Unterseeboote 452.000 BRT vernichtet.

Rom, 2. Oktober.

Das Hauptquartier der Wehrmacht gibt bekannt: In Nordafrika nahmen deutsche

Flugzeuge an der Cyrenaika - Küste eine Blenheim unter Maschinengewehrfeuer und zwangen sie zum Was sern. Kurz darauf ging die Maschine unter. Andere deutsche Flugzeuge griffen in aufeinanderfolgenden Wellen militärische Ziele von Tobruk an. Der Gegner unternahm Luftangriffe auf Bengasi, wo Gebäudeschaden entstand, und einige Ortschaften des Cyrenaika - Dschebel, wo ein Feldlazarett getroffen wurde. Andere britische Flugzeuge bomben. Es könnte sein, dass die Kuh ge Privathäuser und das Kolonial - Hospital beschädigt.

In Ostafrika versuchte im Gebiet von Gondar eine feindliche Abteilung sich unseren Stellungen zu nähern. Die Abteilung wurde durch eines unserer Minenfelder mit beträchtlichen Verlusten zum Stehen gebracht und durch Artilleriefeuer auseinandergesprengt. Feindliche Flugzeuge überflogen einen unserer Stützpunkte und verursachten durch Splitterbomben leichte Sachschäden. Unsere Flugzeuge bombardierten in der Nacht zum 2. Oktober den Flughafen von Nicosia (Cypern). Im Kanal von Sizilien griffen 7 unserer Jagdflieger einen Verband von 8 Hurricane an und schossen 2 von Ihnen ab.

Das Neuste

Wegen Vorbereitung zum Hochverrat, Wirtschaftssabotage und unerlaubten vorsätzlichen Waffenbesitzes wurden durch die Standgerichte in Prag und Brünn eine Anzahl Personen, darunter wieder mehrere Juden, zum Tode verurteilt. In drei Fällen erkannte das Standgericht Prag auf Freispruch. Die Urteile wurden am 2. Oktober vollstreckt.

Aus Moskau meldet Reuter, die englisch - nordamerikanisch - sowjetische Konferenz sei zu Ende. In einer gemeinsamen von Beaverbrook und Harriman veröffentlichten Erklärung heisse es, dass die Sowjetunion „fast“ alles erhalten werde, was sie gefordert habe.

Der dänische Schriftsteller Baron Palle Rosenkrantz ist gestern in seinem Kopenhagen Heim im Alter von 74 Jahren einem Herzschlag erlegen.

Das Honved - Militärgericht verurteilte wegen Hochverrates und Spionage 18 Personen, darunter einen sowjetischen und einen ehemals polnischen Staatsbürger, zu 3 bis 15 Jahr Zuchthaus.

Über die Kohlerversorgung Englands schreibt die „Times“: beim Hausverbrauch wird es von Beginn des Winters an sehr ratsam sein, mit den Kohlevorräten äußerst sparsam umzugehen.

DER BLICK INS TAL

Von Karl Heinrich Waggerl

Unsere Bauern haben die Hauptlast im Kampfe um die Ernährungsfreiheit unseres Volkes zu tragen. Sie vereiteln durch ihre harte Arbeit an der Schollen den Wirtschaftskrieg unserer Gegner und den teuflischen Plan einer Hungerblockade gegen wehrlose Frauen und Kinder.

„Wir wissen, dass es im vergangenen Jahr für das Landvolk nicht leicht gewesen ist, den gestellten Anforderungen zu entsprechen. Aber stärker als alle Schwierigkeiten war der Wille ihrer Herr zu werden. So wurde die Getreideernte trotz ungünstigsten Wetters schliesslich doch geboren. Die Hoffnung Englands, uns durch Hunger auf die Knie zu zwingen, ist erneut zerschlagen.“

Weit in der Runde öffnet sich das Tal, gut anzuschauen, dunkles Land bie unter dem Wald hinauf, frisch umgebrochene Aecker, Wiesenflecke dazwischen, auf denen das Weidevieh langsam umherzieht. Da und dort ist noch ein Gespann unterwegs, ein paar müde Gäule und ein Knecht hinterher, auch müde, die Tage sind schon lang. Das alles verdämmt so ruhig im Feierabend, friedliches Leben, langsames, schlaftrunkenes. Anderswo geht ein einzelner Mensch vom Haus weg in sein Feld hinein, er bleibt stehen und schaut umher. Vielleicht hat dieser Mann Sorgen, es missfällt ihm etwas, und jetzt steht er da und betrachtet das Ganze noch einmal, den Himmel und sein Feld. Wankt der Himmel? Verdort sein Acker? Nein, es ist alles gut. Gut, denkt der Mann und schlendert ins Haus zurück.

In der kühlen Tiefe schwelt bläulicher Dunst, da liegt das Dorf, ein Häufchen grauer Käfer den Bach entlang. Der Mann sieht die Schmiede am Wehr, die Werkstatt des Tischlers mit dem Bretterstapel hinwärts, auf der andern Seite die Schenke breit und ansehnlich neben dem Pfarrhaus und ein wenig über alles erhöht die Kirche. Darauf verstanden sich die Leute vor alters, kleinknigig waren sie nicht. Sie fanden dieses Hügelchen und dachten, es sei der rechte Ort für Mauer und Turm, fingen zu graben an und nahmen das Mass für tausend Jahre. Auf ihre Lebzeit hätte die Mauer nicht so dick sein müssen, so wuchtig mit Streben und Pfeilern, und auch die Linde wuchs nicht für ihr Gefallen; der sie pflanzte, hatte noch nicht einmal Schatten von ihr auf dem Grab. Aber jetzt ist sie ein gewaltiger Baum, ein Riese über der Hinfälligkeit vieler Geschlechter.

Ja, so taten die Altvorderen, auf Prunk und Glanz legten sie wenig Wert, nur auf Festigkeit und lange Dauer. Sie zimmerten ihre Hütten schmucklos und ungefäß aus groben Bäumen, so ein Haus rückte sich dann selber zurecht in der Reihe. Es wurde schwarz von der Sonne und schief vom Schneedruck in harten Wintern, gleichviel, es hielt stand. Mit den Jahren bekam es einen Namen und hieß das Lukashaus oder das Mauthaus an der Brücke. Lukas baute es, er war ein Zimmermann. Nach ihm kam ein zweiter Lukas, ein dritter und immer wieder einer, den der Vater an die Hand nehmen und lehren konnte. So war die Regel.

Jetzt kommen Kühe vom Dorf herauf, die haben hier herum ihre Weide. Langsam zerstreuten sie sich auf der Halde. Sie suchen ihre alten

Dr. Göbbels an das Landvolk

Die Hoffnung Englands, uns durch Hunger auf die Knie zu zwingen, ist erneut zerschlagen.

Berlin, 2. Oktober.

Reichsminister Dr. Göbbels dankt in einem in der „NS-Landpost“ veröffentlichten Aufruf an das deutsche Landvolk dem deutschen Bauern für seine Arbeit, die die Ernährung des deutschen Volkes gesichert hat. „An zwei unerschütterlichen Fronten muss heute, so heißtt in dem Aufruf weiter,

der Vernichtungswille unserer Gegner zerschellen an der tapferen und bestgerüsteten Wehrmacht der Welt,

und an der unermüdlich schaffenden und opferbereiten Heimat, zu deren tragenden Säulen mit in erster Linie das deutsche Bauerntum zählt.

Unsere Bauern haben die Hauptlast im Kampfe um die Ernährungsfreiheit unseres Volkes zu tragen. Sie vereiteln durch ihre harte Arbeit an der Schollen den Wirtschaftskrieg unserer Gegner und den teuflischen Plan einer Hungerblockade gegen wehrlose Frauen und Kinder.

„Wir wissen, dass es im vergangenen Jahr für das Landvolk nicht leicht gewesen ist, den gestellten Anforderungen zu entsprechen. Aber stärker als alle Schwierigkeiten war der Wille ihrer Herr zu werden. So wurde die Getreideernte trotz ungünstigsten Wetters schliesslich doch geboren. Die Hoffnung Englands, uns durch Hunger auf die Knie zu zwingen, ist erneut zerschlagen.“

Wie stellt man sich einen englischen Sieg vor?

Kanadischer Militärkorrespondent zur militärischen Lage Englands

Stockholm, 2. Oktober.

Der Militärkorrespondent der kanadischen Zeitung „Toronto Globe and Mail“, Reade, beschäftigt sich in der Londoner „Daily Mail“ mit der militärischen Lage Englands. „Wie stellt man sich eigentlich einen englischen Sieg vor?“ fragt der Korrespondent und fährt fort: Alle militärischen Sachverständigen sind der Überzeugung, dass

eine englische Offensive gegen den Kontinent nur mit einer Katastrophe enden

könnte. England ist niemals in der Lage, eine Armee aufzustellen, die stark genug ist, den Kontinentalmächten auf gleichem Fuss entgegenzu-

treten. „Zu den englischen Hoffnungen, Deutschland durch die Blockade zu besiegen“, bemerkt Reade, „dass diese wirkungslos bleiben muss, wenn die deutschen Erfolge im Osten andauern“. Ein deutscher Sieg über die Sowjetreise, so schreibt er, würde der Politik des Ministeriums für wirtschaftliche Kriegsführung einfach den Boden unter den Füssen wegziehen. Dann warnt Reade vor den, wie er meint, allzu hoch geschraubten Hoffnungen, die ein Teil der politik des Ministeriums für wirtschaftliche Kriegsführung einfach den Boden unter den Füssen wegziehen. Dann warnt Reade vor den, wie er meint, allzu hoch geschraubten Hoffnungen, die ein Teil der politik des Ministeriums für wirtschaftliche Kriegsführung einfach den Boden unter den Füssen wegziehen.

„Wir wissen, dass es im vergangenen Jahr für das Landvolk nicht leicht gewesen ist, den gestellten Anforderungen zu entsprechen. Aber stärker als alle Schwierigkeiten war der Wille ihrer Herr zu werden. So wurde die Getreideernte trotz ungünstigsten Wetters schliesslich doch geboren. Die Hoffnung Englands, uns durch Hunger auf die Knie zu zwingen, ist erneut zerschlagen.“

Wie stellt man sich einen englischen Sieg vor?

Kanadischer Militärkorrespondent zur militärischen Lage Englands

Stockholm, 2. Oktober.

Der Militärkorrespondent der kanadischen Zeitung „Toronto Globe and Mail“, Reade, beschäftigt sich in der Londoner „Daily Mail“ mit der militärischen Lage Englands. „Wie stellt man sich eigentlich einen englischen Sieg vor?“ fragt der Korrespondent und fährt fort: Alle militärischen Sachverständigen sind der Überzeugung, dass

eine englische Offensive gegen den Kontinent nur mit einer Katastrophe enden

könnte. England ist niemals in der Lage, eine Armee aufzustellen, die stark genug ist, den Kontinentalmächten auf gleichem Fuss entgegenzu-

treten. „Zu den englischen Hoffnungen, Deutschland durch die Blockade zu besiegen“, bemerkt Reade, „dass diese wirkungslos bleiben muss, wenn die deutschen Erfolge im Osten andauern“. Ein deutscher Sieg über die Sowjetreise, so schreibt er, würde der Politik des Ministeriums für wirtschaftliche Kriegsführung einfach den Boden unter den Füssen wegziehen. Dann warnt Reade vor den, wie er meint, allzu hoch geschraubten Hoffnungen, die ein Teil der politik des Ministeriums für wirtschaftliche Kriegsführung einfach den Boden unter den Füssen wegziehen.

„Wir wissen, dass es im vergangenen Jahr für das Landvolk nicht leicht gewesen ist, den gestellten Anforderungen zu entsprechen. Aber stärker als alle Schwierigkeiten war der Wille ihrer Herr zu werden. So wurde die Getreideernte trotz ungünstigsten Wetters schliesslich doch geboren. Die Hoffnung Englands, uns durch Hunger auf die Knie zu zwingen, ist erneut zerschlagen.“

Wie stellt man sich einen englischen Sieg vor?

Kanadischer Militärkorrespondent zur militärischen Lage Englands

Stockholm, 2. Oktober.

Der Militärkorrespondent der kanadischen Zeitung „Toronto Globe and Mail“, Reade, beschäftigt sich in der Londoner „Daily Mail“ mit der militärischen Lage Englands. „Wie stellt man sich eigentlich einen englischen Sieg vor?“ fragt der Korrespondent und fährt fort: Alle militärischen Sachverständigen sind der Überzeugung, dass

eine englische Offensive gegen den Kontinent nur mit einer Katastrophe enden

könnte. England ist niemals in der Lage, eine Armee aufzustellen, die stark genug ist, den Kontinentalmächten auf gleichem Fuss entgegenzu-

treten. „Zu den englischen Hoffnungen, Deutschland durch die Blockade zu besiegen“, bemerkt Reade, „dass diese wirkungslos bleiben muss, wenn die deutschen Erfolge im Osten andauern“. Ein deutscher Sieg über die Sowjetreise, so schreibt er, würde der Politik des Ministeriums für wirtschaftliche Kriegsführung einfach den Boden unter den Füssen wegziehen. Dann warnt Reade vor den, wie er meint, allzu hoch geschraubten Hoffnungen, die ein Teil der politik des Ministeriums für wirtschaftliche Kriegsführung einfach den Boden unter den Füssen wegziehen.

„Wir wissen, dass es im vergangenen Jahr für das Landvolk nicht leicht gewesen ist, den gestellten Anforderungen zu entsprechen. Aber stärker als alle Schwierigkeiten war der Wille ihrer Herr zu werden. So wurde die Getreideernte trotz ungünstigsten Wetters schliesslich doch geboren. Die Hoffnung Englands, uns durch Hunger auf die Knie zu zwingen, ist erneut zerschlagen.“

Wie stellt man sich einen englischen Sieg vor?

Kanadischer Militärkorrespondent zur militärischen Lage Englands

Stockholm, 2. Oktober.

Der Militärkorrespondent der kanadischen Zeitung „Toronto Globe and Mail“, Reade, beschäftigt sich in der Londoner „Daily Mail“ mit der militärischen Lage Englands. „Wie stellt man sich eigentlich einen englischen Sieg vor?“ fragt der Korrespondent und fährt fort: Alle militärischen Sachverständigen sind der Überzeugung, dass

eine englische Offensive gegen den Kontinent nur mit einer Katastrophe enden

könnte. England ist niemals in der Lage, eine Armee aufzustellen, die stark genug ist, den Kontinentalmächten auf gleichem Fuss entgegenzu-

treten. „Zu den englischen Hoffnungen,

KAIP DABAR ATRODO ČANKAIŠKO SOSTINĘ

Zurnalisto įspūdžiai iš Čunkingo

Vokietijos laikraščio „Reich“ bendradarbis iš Bangoko aprašo, kaip dabar atrodo Čunkingas. Čanka ūko sostinė, ir kaip tenai rieda gyvenimas.

Už ramios Jangčės upės, ant kalvos dunkso miestas. Jo vaizdas klaikus: griuvėsių prie grūvėsių ir nė vien sveikino namo. Miesto foną sudaro niekada neįškarti litėnų ir dūmų uždanga.

Atrodo, kad tame mieste gyventi iš vieno neįmanoma, bet keliuojant įjei pasaiko, jog

gyvenimas tame esas gana normalus. Miestas nuo pasaulio visiškai atskirtas: net su sovietais nebėra oro susileikimo nuo to laiko, kai prasidėjo šiu karas su vokiečiais. Tesuisi ekilama tik lėktuvais su Hongkongu ir Rangunu ir sausuma su Burma. Burmos kelias skubiai meksfaltuojamas, kad liūčių metu nepataisomi nepabirutu. — Dėl transporio sunumų europinės prekės be galio pabrangusios:

už whisky bonką mokama 200 dolelių, alaus bonką kaštuoja 40 dolelių. Daugumas europečių priversti valgyti kinietiškus valgus, ir tuo būdu gadina savu vidurius. Sunku ir su butais. Svetimšalių gyvendavo K'alinghouse viešbutyje, kuris ilga laika stebuklingai išliko nepaliesas; bet paskutiniuoju metu ir ta-

bomba nunešė. Europečiai gyventojai yra perskraustė bent po kelis kartus iš vieno buto į kita. Vyriausybė stengesi gyventojus išskaidytį iš miesto, bet geras uždarbis kinus villoja, ir jie vengia kraustyti.

Oro pavojaus alarmai duodami nuolatos; mat, japonų bombonešių eskadrišė atskrenda kuone viena po kitos.

Pasitaiko, kad oro parofas užtrunka net po 10–20 valandų.

Aliarmo sirenai naudėjasi visi iš gatvių bei namų turi eiti į sielėtus, kuriuose, esą pakankamai; dėl to ir bombardavimų aukos nesancios labai gausios.

Šių metų birželio 5 d. Čungkingui buvo judejės diena. Mišta pastatytais dviejų upių — Jangčės ir Kialingo — santakoje. Ties viena vieta nuo vieno kranto į kita eina tunelis, kuris naudojamas kaip sielėtuvė. Birželio 5 d. į tunelį susirinko apie 30.000 žmonių; oro pavojus prasidėjo 6 val., pasibaigę apie 11 val. 30 min. Prie abiejų angų pastatyti sargybiniai uždarė duris, nieko nei leido, nel išleido, nepaisydami žmonių trukšmo bei ryksmo. Aliarmui praėjus daugumas žmonių išejo išbaigę, vos ant kojų besilaiką, o

du ar tryz tūkstančiai — oficialiomis žiniomis — užtroško.

Savo didingos praeities Lietuviai niekada nepamirš. Mylime ir savo tos didingos praeities užsilikusius liudininkus. Stebėjome, kaip bolševikų siautėjimo metu jie buvo nai-

kinami.

Raudonajam amarui pranykus iš mūsų krašto, konstatuota, kad tu paminklų daugumas mažiau ar daugiau sužaloti. Taip, antai, Sevedėžaus pilakalnio viršūnėje raučioji bolševikų armija iškasė neva apsigynimui apkasus. Tačiau vienas šis darbas buvo nereikalingas nei strategiskai, nei tariamam apsigynimui. Tai tik paprastas mūsų praeities negerbimas.

Daugiausia pilakalnių bei kitų istorinių vietovių nukentėjo Tauragės, Kretingos ir kituose pasienio apskričiuose. Cia daug pilakalnių buvo sunaikinta darant pasienio ištvirtinimams bei imant smėli, žvirą ar kitas medžiagias vadiniameiems ištvirtinimams daryti. Panašiai buvo elgiamasi ir su kitomis pilimis. Raudonės pilies viduje darė ivairius pertvarkymus. Pati pilis buvo užtersta, langai

išdaužyti ir t. t. Gelgaudu pilies rajone buvo ganomi galvijai, rūslai priversti burokų, kurie ten net supuvo. To dar maža. Pasitraukdamu bolševikai buvo numatę Gelgaudu pilį išsprigdinti. Tas juodas darbas buvo pavestas atlkti vienam bolševikų politrukui. Tačiau karo staigumo išgasdinatas politrukas pasislepė. Vėliau, pasidavęs vokiečiams į nelaisvę, jis papasakojo, koks uždavinyi jam buvo pavestas.

Dabar Gedimino kalne Vilniuje atliekamas pakrančių sutvarkymas, velénavimas. Itaisomi tam tikri nutekamieji lataklai, kad lietus metu bėgdamas vanduo neardyti atšlaicių. Pats kalnas, kuris bolševikų metu buvo aperstas nešvarumais, dabar valomas. Gedimino kalno priežiūra pavesta specialiai paskirtiems kalno prižiūretojams. Vilniaus muziejaus iniciatyva vykdyti nereikalingi kasinėjimai sustabdėti. Juos bus galima atlkti ir talkos metu.

Trakų pilyje prie bolševiku buvo numatyti atlkti dideli darbai. Tačiau tai buvo tik popiriuje. Užsakytos pilies atstatymui plytos direktorių „Stachanoviečių“ buvo taip ilgai dirbamos, kad né vienos plytos iki pat bolševiku išvijimo nepagaminta. Dabar sutvarkytas pilies stogas, sienos ir atlkti ir kiti būtinai pilies apsaugai reikalingi darbai.

Medininkų pilies buvo pradėtas ardyti šaltas ir vežami pilies akmenys. Pilies ardymo darbai sustabdėti ir pavesti vėtos admisi-

A. Vt-kus.

NEW YORKAS. X. 1. „New York Post“ vedamajame pasisako už ko didžiausią Anglijos karo medžiagų tiekimą Rusijai. Pasak laikraščio, reikia, nepasant didžiausiu nuostolių, palalkyti Rusiją, kaip aktyviai Hitlerio Rytų fronto grėsmę.

Biržų pilis yra išlikusi tame pačiame stovyje, kokiam buvo ir anksčiau. Jokie archeologiniai kai-

sinėjimai,

kaip ir visose istorinėse

vietose, artimiausiu laiku nebus da-

romi.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

KRONIKA

PIRMADIENI LAIDODJAMA PIRMOJI
BOLSEVIKU TERORO AUKA MAJO-
RAS TOMKUS

Ši pirmadienį Lietuvos Nacionalistų Partijos lietimis Kaune bus laidojamas žinomas Lietuvos visuomenės veikėjas, ekonomistas publicistas maj. Tomkus. Majoras Tomkus, kaip žinoma, jau anais laikais buvo žinomas Lietuvoje kaip nacionalizmio — fašizmo doktrinos teoretikas. Velionis buvo didelės erudicijos žmogus. Lietuviai tauta iš jo daug galėjo tikėtis. Užtart ir suprantama, kodėl bolševikai jį pasirinko pačią pirmąją auka. Jis buvo bolševiku nukankintas tuo Lietuvą užėmus.

Apie laidojimo iškilmes ir tvarką visuomenė bus paimoniuota vėliau. (v.)

„LIETŪKIS“ — VEISLINES ZIEM-
KENCIU SĒKLOS AUGINTOJAS

„Lietūkis“ siekdamas pagerinti juvu kultūrą veisių medžiagą, jau kelinti metalai su veislės sėklas augintojais sudarinių sutartis ir vėliau geresnes sėklas stengiasi kuo plačiau paskleisti ir kitu ūkininkų tarpe. Tokiu būdu „Lietūkis“ atlieka didelį darbą. Veislės sėklas parduodama už pinigus arba tam tikru procentu keičiamas į biologinės rūšies javus. Sialis metais, kaip atrodo iš sudarytų satarčių, veislės žiemenkūnų sėklas augintojai duos 30 tūkstančių dvigubų centinių rugių ir kviečių veislės sėklas. (t.)

VĒL PALAIDOTOS BOLSEVIKU TE-
RORO AUKOS

Šeštadienį Kauno kapinėse vėl palaidota keletas bolševikų nukankintų auks. Daugumą jų žuvo praejuosių metų pa-
baigio. Bolševikai buvo juos palaidoje Kauno kapuose, kaip neva natūralia mirtingi kalėjime mūrus. Tačiau atklaus, lavonai rasti sužaloti, sudaužyti, su aškiomis smurto ir kankinimis bei kraujo žymėmis. Iš viso atkasta 12 lavonus. Iš jų penki atpažinti, būtent, Balys Jaciunskas, Feliksas Majauskas, Eduardas Frīdmanas, Pranas Steponaitis, ir Kuzmavicius.

Prie K.S.D.K. išsiesteigusi žuvusių po-
litinių kalinių atpažinimo sekcija grā-

Kauno Teatras

Pirkadien, spaliu 3 d.,

MADAME BUTTERFLY

Puccini 3 v. opera

Bilietai nuo 2—12 Rb.

Šeštadien, spaliu 4 d.,

COPPELIA

Delib 3 v. baletas

Bilietai nuo 2—10 Rb.

Sekmadien, spaliu 5 d., 13 val.

TARTUUFAS

Moljerio 5 v. komedija

Bilietai nuo 1—6 Rb.

Sekmadien, spaliu 5 d., vakare

FAUSTAS

Gounod 8 pav. opera

K. Petrauskui dalyvaujant

Bilietai nuo 3—15 Rb.

Spektaklių pradžia 18,30 val. Bilietai
parduodami nuo 10 iki 12 ir nuo 16
iki 19 val.; šventadieniais — nuo 12
iki 14 ir nuo 16 iki 19 val.

KAUNO JAUNIMO TEATRAS

Šeštadien, spaliu mén. 4 d., 15.30 val.
12 BROLIU JUODVARNIAIS

LAKSČIUSIU

S. Čurliūnienės 4 pav. pasaka.

Sekmadien, spaliu mén. 5 d., 15 val.
12 BROLIU JUODVARNIAIS

LAKSČIUSIU

S. Čurliūnienės 4 pav. pasaka.

Bilietai nuo 0,5 iki 4 rublių parduo-
dami teatro kasoje (Laisvės al. 41)

nuo 10 iki 15 ir nuo 17 iki 19 val.

I LAISVE

Redakcija — Duonelaičio 24,
II a., vyr. redakcijos oriaus tel. 20520,
redakcijos sekretoriūs — 21414,
redakcijos — 20530. Interesantai
priimtiniams 12—13 ir 17—18
val.

Administracija — Duone-
lačio 24, I a., tel. 26375.

Skelbimai priimtiniams tik iš vakaro
iki 18 v. v.

„I Laisvė“ skelbimų kainos: darbo ieškantiems Rub. 2,—; darbo siūlantiems Rub. 10,—; pirkimo ir pardavimo smulkūs skelbimai Rub. 15,—; valdinį ir prekybinių ištaigu skel-
bimai 1 petito eilutė 4 rub. Adresas: Kaunas, Duonelaičio g. Nr. 24, tel.

26375. Administracija atdara nuo 8 iki 18 val. Spaustuvinė (Kaunas, Duonelaičio 24).

PAMALDOS EVANGELIKAMS

Ši sekmadienį, spaliu 5 d., 10 v. 15 min. Kauno Ev. Liuterioniu bažnyčioje (Prieplaukos kr. 45 nr.) bus pamaldos evangelikams lietuvių kalba.

KAUNO RADIOFONUI

Šių pasielgė pergabendama lavonus i specialiai bolševikų kankiniams skirta vieta. Siuos kapus visuomenė atitekėja gėles gražiai sutvarstyti ir pastatyti atitinkamą paminklą. (v.)

Kauno Radiofonas

SENSACIJA! ČERNIAUSKO CIRKO LANKYTOJAMS

Mickevičiaus g. vė 30 nr.

Atvyko X. 2 d. seniai laukti svečių

ESTIJOS ARTISTAI.

Kad duotume galimybęs pamatyti gerb. Cirko lankytojams Estijos artistų nuostabius triukus, prateisime dar iki š. m. spalio mén. 12 d. imtinai Cirko gastoroles. Taip pat jau dalyvauja 4 Giedraičių. Skubėkite pamatyti Seansų pradžią šiokiadienais: 17,30 ir 19,30 val. Sekmadieniais: 15, 17,30 ir 19,30 val. Kasa atidaryta 1 val. anksčiau. Zydams leiti draudžiama.

sisekė. Dabar choras vėl suorganizuotas ir jau nuo liepos mén. pabaigos repetujama. Chorai vadovauja Vaitiekus Morūnas. Diriguoja M. Liuberskis. Tuop tarpu choristų skaicius nedideli — 32 asmenys. Laukiama, kad ateityje šis skaicius gerokai padidės, nes paskutiniu laiku verbuojami nauji choristai. Pirmą koncertą norima netrukus suruošti „Lietūklio“ tarnautojams, o ateityje manoma koncertuoti radiofone ir kitur. Reikia tiketis, kad šis choras su laiku sustiprės ir išsaugus į stiprią meninę pajėgą. (v.)

SIANDIEN „MADAME BUTTERFLY“

Penktadienį, spaliu 3 d., Kauno teatre statoma opera „Madame Butterfly“. Dalyvauja: Augaitytė, Dambrauskaitė, Kalvalytė, Gutauskas, Kutkus, Mažeikė, Orantas, Puškorius ir kiti. Šeštadienį, baletas „Coppelia“.

Vertimams

iš lietuvių į vokiečių kalbą

ieškomas vyros arba moteris

Kreiptis nuo 9—12 ir 16—18 val. į laikraščio redakciją.

Kauener Zeitung
Kaunas
Miškų g. II.

Für Übersetzungen

aus dem Litauischen ins Deutsche suchen wir gewandten Herrn oder Dame. Meldungen erbeten in der Zeit von 9—12 Uhr vormittags und 4—6 Uhr nachmittags in der Schriftleitung unserer Zeitung.

Kauener Zeitung
Kauen, Miškų g. 11 Gebaeude der „Spindulys“

Korektūrų skaitymui

ieškomas ponas ar ponia (panelė). Kreiptis į laikraščio redakciją nuo 9—12 ir 16—18 val.

Kauener Zeitung

Kaunas
Miškų II. „Spindulio“ namai

Zum Lesen der Korrekturen

suchen wir einen Herrn oder eine Dame. Meldungen erbeten in der Zeit von 9—12 Uhr vormittags und 4—6 Uhr nachmittags in der Schriftleitung

Kauener Zeitung

hauen
Miškų g. vė II
Gebäude der „Spindulys“

Smulkūs skelbimai

Peiszchall oder einige Felle (Otter, Bibrette usg.) für Kragen von einem dunkelbrauen Pelzmantel und ein Silberfuchs zu kaufen gesucht, An-
gebote į Laisvę unter E. W. 1528(1)

Skubiai reikalingas siuvėjas. Vy-
tauto prosp. N. 34. (Kampas Pare-
dos) sužinoti nuo 14—20 val.

1511(1)

Agronomui reikalingas 3—4 kambarių su patogumais, krosniu ap-
šildomas butas. Nurodžiuos, gav-
buta, 200 rb. Siūlyti: nuo 18—20 val.
Žilvičiu 12, darbo metu, tel. 2937.
1563(2)

Reikalinga tarnaite prie 2 asmenų
ir kūdikio. Vaičiūčio 10a, bt. 2.
1562(1)

Skubiai reikalingas prityres buhal-
teris gamybinių artelei. Atlyginimas
geras. Kreiptis: artelei „Aulas“, Sa-
vanorių pr. 143, tel. 22414. 1516(2)

DÉMESIO

Pamesta 41—X—1 d. prie cirke ar
cirke juoda piniginė su pinigais ir
dokumentais VI. Dambrausko. Radus
monialai prašau gražinti V. D.
Tresto raštinei Laisvės al. 9, II aukšt-
tas. Nedarbo metu Laisvės al. 11, tuo
laiku budintiems sargams.
Nelaimėje man aukojusiam nepa-
žistamajam 50 rubl. nuoširdžiai dė-
koju. 1518(1)

SKELBIMAS

Kauno Pramoninių Gaminų Pre-
kybos žinioje esanti cheminė valykla,
Daukanto g. Nr. 7, buv. „Trikol“,
pradėjo veikti ir priima klientų už
sakymus.

Kauno Pramoninių Gaminų
Prekyba

1519(2)

Jauna, sažininga, rimta mergaitė,
baigusi 3 reformuotas klasės ir no-
rinti vakinėje gimn. mokslo testi,
ieško darbo kraituvėje, valgykloje,
knygynėje ar kitose panašioje vietoje.
Kreiptis: Tvirtovės al. 11a. Tel.
21289. 1520(1)

Ieškau darbo už auklę prie vieno
vaiko. Esu dirbusi pusantrų metu
prie naujagimių. Kreiptis tel. 25331.
1474(1)

JEI IŠVERSTI KA NORS REIK,
I SAPIEGOS 6 EIK.

Vertimų biuras „Plunksna“ verčia
i vokiečių kalbą prasýmus, pažyméjimus
ir kitus raštus. Kaunas, Sapiegos (buv. Tolstojaus) g. 6 nr. Tlf.
23727. 1223(15)

Reikalinga prie pusantrų metu
mergaitės auklė. Rekomendacijos bū-
tinės. Skambinti po pietų telefonu
Nr. 21588. 1521(1)

Ieškau pianinu mokyti mokytojo.
Skambinti 21710. 1523(1)

leškau kambario su baldais ir pa-
togramais miesto centre. Skambinti
nuo 9—16,30 val. telefonu 24509.
1525(1)

Parduodamas lapės kalnerius. Tel.
24717. 1526(1)

Prof. Tumėnienė vėl priima ligoni-
us. Parodos 12a, 17—18 val. Tel.
21026. 1527(1)

Pirkšiu motorišką dviratį. Siūlyti
Akluijų Institutui arba tel. 25241.
1544(1)

Tuoju reikalingas prityres kore-
petitorius-rė ruoštis iš viso ginnajazios
kurso su vokiečių kalba. Kreiptis:
Kęstučio g. N. 50, butas 7, tel. 26281.
1545(1)

Ieškomas Mankus Petras, kiles 18
Kalnėnu km. Jurbarko valst. Pas-
kūnų laiku tarnavęs kariuomenėj
Pabradėj. Teko girdėti, kad taurauja
Vilniaus Intendantūro. Atsiliepti
praso téval. 1546(1)

Gydotojui reikalingas kambarys
su baldais Žaliasi Kalne, pag. netoli
aptarnavimo, 1 arba 2 kambarius.
Siūlyti Laisvės al. 60, bt. 3. J. S.
1532(1)

Reikalinga žinanti vokiečių ir Netu-
vių kalbas patyrusi mašininkė.
Kreiptis Laisvės al. 60, bt. 3. Bau-
firma Karuža u. Co. 1533(2)

STATYBOS DARBININKAMS

A. B. „Statyba“, Kauno Konterai
skubiai reikalingi statybos darbiniai:
mūrininkai, tinkoriai, betonuotojai,
ši fuotojai, dailydės, kroenininkai,
čerpininkai, stiklorai ir papr. staty-
bos darbininkai. Darbas akordinis —
uzdarbių geras.

Melo meisteriai

Bolševikai turi labai parankų sau principą: tikslas pateisina visas priemones. Todėl jie su priemonėmis nė kiek ir nesiskaito; jiems viskas galima ir viskas naudojama, kas tik padeda siekti ju tikslą — pasaulinės revoliucijos. Vienas tokį žemę plačiausiai jų naudojamų priemonių ir yra melas. Juk niekur kitur pasaulyje melas nėra taip išbuojęs, kaip Sovietų Rusijoje. Galima sakyti, kad jis yra pardarytas vienu bolševikinės santvarkos ramsčiu, nes juk visa bolševiku propaganda, agitacija, visi tie tariamieji laimėjimai téra ne kas kita, kaip tik gryniausias, šlykšliausias melas. O pašalinus tą ružavom spalvom dabartinių gyvenimą ir ypač būsimą gyvenimą vaizduojantį melą, kas gi beliktu iš visos bolševikinės santvarkos. Per dvi-dešimt metų bolševikai taip išmikino meluoči, kad dabar, kaip sakoma, né su devyniais šunimis ju nesugausi. Toj srityje yra nenukonkuojami meisteriai.

Ir mes per palyginti trumpą bolševikų valdymą Lietuvoje turėjome gražiausios progos įsitikinti, kaip nepaprastai melas yra įsišaknijęs visame tarybiname gyvenime. Bolševikai meluoja visur: moksle, medine, ekonomikoje, apskritai, visame gyvenime. Negalima tikėti né vienu jų šaltiniu. Visur kyso nuogas šlykštus melas.

Dar gal būtų suprantama, jei tas melas būtų skiriamas tik užsieniui, jei bolševikai norėtų jū užimpti kiti kraštu gyventojus. Tiesa, jie negali jo paleisti ir i užsienius, bet daugiausia su visu aziatišku brutalumu jis brukamas saviemis gyventojams. Ir tas melas yra toks akiplėšiskas, toks permatomas ir taip nuteles nuo tikrovės, kad kitose, ne bolševikinėse sąlygose išaugusiam žmogui jis atrodo nepaprastai kokutus, tiesiog pasityciojantis iš visko, kas teisina, kilnu, dora.

Bolševikai ne tik išsijuočia meluoja apie tariamus savo visokeriopus laimėjimus, apie laimingą gyvenimą kolchozou, apie puikiai apriūpintą tarybinį žmogų, bet jie bando klastoti ir mokslą, ypač istoriją. Juk ne vieną jau kartą jie „pertaisinėjo“ knygias ir vadovėlius. Po kiekvieno „didžiojo valymo“ skubėdavo sunaikinti viską, kas galėjo priminti išvalytuosius, dažnai labai žymius bolševikų veikėjus ir 1917 m. revoliucijos aktyvius dalyvius, bei jų veiklą. Dabar jau ir pati 1917 spalio revoliucija bolševikų yra taip vaizduojama, kad jis gerokai nutolo nuo tikrovės. Kam teko ta kialka revoliuciją iš arčiau stebeti ar net dalyvauti jos sūkuriuose ir dabar pamatyti bolševikų iš jos pastatytas filmas, turėjo gražiausios progos įsitikinti, kaip bolševikai sąmoningai kraipo išorinius faktus, stengiasi klastoti pačią istoriją. Ir tos filmos pilnos melo.

Kitas labai bolševikų mėgiamas arkliukas yra statistika. Ja taip pat bandoma „muilinti“ ne tik savo pillečių, bet ir užsienio akys. Girdi, carinė Rusija vieno ar kito produkto bei fabrikato pagaminavo tik tiek procentų, o štai mes, bolševikai, jū pagaminam keli kartus daugiau. Žinoma, statistinius duomenis yra sunkiai patikrinti, bet jei bolševikai tikrai žymiai daugiau pagamintų negu anksčiau, tai kraštas nebūtų toks nuskurdės. Dažniausiai ir tokie statistiniai duomenys yra melas.

O apie kasdieninį bolševistinės spaudos ir propagandos melą nebėra reikalo né kalbėti. Juk ten meluoja per akis ir tai diena, iš dienos. Žinom, su kokių entuziazmu buvo priimamos įvairios rezoliucijos bei sveikinimai „genialiejiems“ vadams, su kokių džiaugsmu valstiečiai sutiko pyliavas ir t.t. ir t.t., ir kaip spauda apie tai melavo.

Lietuviškas priėjodis sako: su melu toli nenuvažuosi. Atrodo, kad ir didžiajų melo meisterių keliai jau baigiasi.

Už pralaimėjimą prie Kijevo bolševikai atkeršijo... vokiečių pabėgėliams iš Iranos!

Šlykščios pabėgelių apiplėšimo scenos
Iranos - Turkijos pasienyje

ISTANBULAS. X. 1. Visi vokiečių pabėgėliai iš Teherano vieninteliai pareiškia, kad nuo pat išvykimo jie visą laiką buvo brutaliai terorizuojami bolševikai.

kurių angliai visai nedraudė. Višiška sovietų sauvale pasireiškė jau išykstant, kai pasirodė neutraliai valstybių karo attachés, kurie turėjo lydėti ilgą sunkvežimiu voralik Turkijos sienos. Iš neutraliai karo attaché, jų tarpe iš turkų karo attachés, vienas sovietų karininkas pareikalavo, kad jie vokiečių transporto nelydėtu. Transportas lydėjusieji Iranos užsienių reikalų ministerijos valdininkai sovietų buvo pasiusti atgal jau pirmojoje sustojimo vietoje, Kasvine. Nuo Kasvino pradėta sistemingai atskirti pasiuntinybės nariai nuo vokiečių kolonijos. Juo buvo artėjama prie sienos, tuo daugiau ēmė a.sirasti ir palydovų — sovietų karininkus.

Kai vokiečių kolonija pasiekė Basarganą — paskutinią vietovę prie Iranos ir Turkijos sienos, sunkvežimiai turėjo sustoti aštuonių kilometrų nuo sienos ražione.

Cia viskas buvo paruošta numatytais plėšimui, kurį patys sovietai vadino kerštu už jų pralaimėjimą prie Kijevo.

Atsirado ir ginkluotų „komisarų“ moterų. Lauke, kuris buvo apstatytas ginkluotais sovietų karininkais, slautė karšta smėlio vėtra. Svedijos konsulai Malmstroemui, kuris lydėjo transportą, bolševikai pavedė vokiečiams pranešti, kad pasiuntinybės nariai turi pasitrauktis. Sunkvežimiai su visu kroviniu buvo nugabenti toliau. Pasiuntinybės nariai atsisakė klausyti to įsakymo ir reikalavo, kad jiems būtų leista peržengti sieną su visu transportu, krovinius ir

automobilius. Transporto vadovas bolševikas pareiškė Svedijos konsului, kad vokiečių diplomatai turėjo pasitraukti lygliai po 10 minučių, šiaip jis juos priversias tai padaryti savomis priemonėmis. Svedijos konsulai gavo sutikimą, kad, pasibaigus pasūtymui, moterys ir vaikai pasilikė vieni. Jie buvo atskiriomis grupėmis suvaryti į palapines, kur koliojantis jie buvo priversti nusivilkti drabužius — vėl dažnai minint Kijevą.

Nuvažiavus automobiliams su

pasiuntinybės nariais, moterys ir vaikai pasilikė vieni. Jie buvo atskiriomis grupėmis suvaryti į palapines, kur koliojantis jie buvo priversti nusivilkti drabužius — vėl dažnai minint Kijevą.

Iš valių viskas buvo išversta. Brangenybes „komisarės“ sudėjo į krepšius ir nunešė šalin.

Kai moters ir vaikai iki marškinų išsirengė ir viskas iš jų buvo atimta, „komisarės“ numetė jiems apsilinkti keletą rūbų: sukneles, bliuskas, vieną kitą apsiusta, batus.

Apiplėšus pirmąją grupę ir pasiuntus ją sunkvežimais per Iranos ir Turkijos sieną, temstant visi kitu buvo suvaryti į automobilius ir kitą dieną buvo tiesiama tokia pat procedūra su jais.

Smarkiai apšaudytas Kronštadtas

BERLIN. X. 2. Iš karinių sluoksnių gautomis žiniomis, spalio 1 d. Leningrado srityje

sunklojii vokiečių artilerija sekmingai šaudė į sovietų karo uostus Kronštadą ir Oranienbaumą.

Kronštadto uoste vokiečių patrankos vėl šaudė į sovietų karo laivą „Spaldo Revoliucija“. Buvo padegtas didelis Oranienbaumo uostas buvęs prekybos laivas. Be to, sunklojii vokiečių artilerija spalio 1 d. vėl šaudė į svarbias Leningrado pramonės imones. Buvo sekmingai apšaudytos Kirovo dirbtuvės, vienos duju dirbtuvės ir elektros stotis. Dideli gaisrai ir dūmų debesys rodė, kad sviediniai pataikė į tikslą.

TAIFUNAS JAPONIJOJE

TOKIO. X. 2. Vakar Japonijos pietų vakaru dalyje siautės taifu-

nas, kuris dabar pasiekė ir Tokio, pareikalavo naujų aukų ir padarė didžiausiu materialinių nuostolių. Be jau praneštų dvių didelių gelezinkelių nelaimių, ligi šiol jau patirta apie 30 asmenų žuvimą. Be to, daug žmonių buvo sužeista. Pranešimai apie nelaimės atvejus kol kas negali būti pilni, nes dalinai yra nutrauktai telefono laidai. Nuškendo 39 žvejų laivai ir pasigenda kitų aštuonių Tūkstančių namų sugriauti.

SUKILIMAS MOSULO SRITYJE

ADANA. W. Mosulo srityje gyvenančios Jazidi giminės sukilėliai prieš naują Irako vyriausybę ir nužudė Slnidžaro valdovą Junes Abdallahu. Kaip pranešama, Irako vidas reikalų ministeris išvyko į sukilėlių srity.

KRONIKA

DIPLO. TEIS. ATS. MAJ. JUOZO TOMKAUS LAIDOTUVIŲ TVARKA

4. X. 15 val. palaičiai išstatomi Karo Muziejuje.

5. X. 19 val. kūnas perkelamas į Igulos bažnyčią.

6. X. 9 val. gedulingos pamaldos už a. Tomkaus vėlę Igulos bažnyčioje. Pamaldų metu giedos operos choras.

6. X. 17 val. palydėjimas į Kauno kapines.

Nuo 4. X. 15 val. iki 5. X. 19 val. velionė Karo Muziejuje gali lankyti visuomenė.

PERSIKELIA GENERALKOMISARIATAS

Generalinio Komisario Kaune įstatymas iš ikišolinių patalpų, Duonelaičio g., persikelia į buv. Užsienių reikalų ministerijos patalpas, Žemės Banko rūmuos, Vienybės aikštėje.

RYT VILNIAUS TEATRAS PRADEDA SEZONĄ

Ryt, spalio 4 d., Vilniaus teatras pradeda sezona. Statoma G. Hauptmanno naujai paruoštas veikalas „Prieš Saulėleidį“.

ISTEIGTI ADM. KONTROLĖS VADYBOS SKYRIAIS

Vilniuje ir Kaune įsteigtai Administracinių Kontrolės Vadybos skyriai. Netrukus tokiai skyriai bus dar įsteigti Šiauliųose ir Panevėžyje.

APYGARDOS KOMISARO LINKE-JIMAS ŠIAULIŲ TEATRIUI

„Deutsche Zeitung im Ostland“ Šiaulių teatro sezono atidarymo programa tarp kita ko pastebi, kad teatras per savo 10 metų veiklos laikotarpi susilukė milijono žiūrovų ir aplankė su gastronomiškais 50 miestų. Sezoną atidaranant apygardos komisaro atstovas perdavė teatrui nusisirdžius linkėjimus ir toliau sekmingai dirbtis.

ISKILMĖS TELŠIUOSE

Kalp „Deutsche Zeitung im Ostland“ praneša, per malonės akto iškilmes Telšiuose dalyvavo apie 6.000 miesto ir apylinkės gyventojų. Apyg. komisaras Gewecke pasako kalba, pažymėdamas, kad vokiečiai į Lietuvą atėjė ne kaip lietuvių tautos priešai, o kaip draugai ir gynėjai. Fluerio įsakymu, šitas kraštas buvo išlaikytas ir vyrai, kurie Adolfo Hitlerio pavidimu čia perėmė valdžia, atstytomy darbą versiai bendradarbiaudami su lietuvių tauta.

Malonės akto Telšiuose paliebt 62 komunistų suklaidintus lietuvius. Po iškilmui gimnazijoje komisaro garbei įvyko koncertas.

NAUJAS TRAKU APSKR. VIRŠININKAS

Nauju Traku apskrities viršininku skiriamas jūrų kapitonas Krištopaitis.

Truputis žinių apie tremtinius

Zinomis, gautomis iš buv. Latvijos Raudonojo Kryžiaus, „DZ im Ostland“ pateikia šiek tiek žinių ir apie iššeštusios liežuvius:

„Turimomis žiniomis, lietuvių buvo išsiusti į Altajus apylinkes (Omsko ir Tomsko gelezinkelių linija). Išsiuntimo plane numatyta lietuvius vyru išsiusti į Kotlą ir Starobelski (Maskvos-Donbaso gelezinkelių linijoje). Ten nugabenta 22.000 lietuvių; vaikai ī tā skaičiu nejina.“

Nuo savęs galim pridurti, jog žiniomis, gautomis Berlyne iš Amerikos lietuvių, kai kurioms lietuvių žemės, nugabentomos į Altaju (pvz., Barnaulą), pasiekė susisekti su savo giminėmis bei pažiūrėti Amerikoje.

Amerikos visuomenė smarkiai puola Roosevelto pareiškimą

Stalino konstitucijos straipsnis apie likėjimo laisvę iera lik luščias kevalas

NEW YORK. X. 1. Roosevelto pareiškimas per vakardienos spaudos konferenciją, kad sovietų konstitucija garantuojanti likėjimo laisvę, tuo rado atgarsį vadovaujančiuose New Yorko katalikių sluoksniuose. Buv. New Yorko teisėjas Talley, kaip praneša laikraštis „New York Journal American“, pareiškė, kad Roosevelto tvirtinimas esas aiškiai neteisingas.

Didžiausios katalikių parapijos Brukline klebonas, monsinjoras Belfordas pasakė, kad čia esas blogiausias Roosevelto bet kada padarytas pareiškimas.

NEW YORKAS. X. 2. Detroitu metodistų vyskupas Raymond Wade pasiuntė Rooseveltui telegramą, kurioje, kaip praneša Associated Press, reiškia protestą prieš vakardienos Roosevelto pareiškimą apie likėjimo laisvę Sovietų Sąjungoje.

Wade Roosevelto pareiškimą va-

dina kladinančiu ir visiškai neteisingu. Wade nurodo, jog spaustintosios konstitucijos esančios bevertės, kai jų nepatvirtina veiksmai.

Irodymas dešimtų tūkstančių pastorių, kunigų ir vienuolių kalvinistas ir žydymas už tai, kad jie išpažino savo likėjimą, ir tūkstančių bažnyčių uždarymas Sovietų Sąjungoje kalba daug aiškiau, negu tušti žodžiai.

Roosevelt pareiškimas, kad sovietų konstitucija, panašiai kaip Jungtinė Valstybių konstitucija, užtikrina likėjimo laisvę, Jungtinė Valstybių visuomenėje sukelė stiprių nepasitenkinimą. Eiė ižymiu asmenių viešai pareiškiai savo kritiką.

Atstovų rūmuose komisijos prieš Ameriką nukreiptam veiksmui tirti pirmiškius parašė Roosevelti laiška, kuriame sako, kad Jungtinė Valstybės likėjimo laisvę egzistuoja. Savo rašte jis „dešimtų tūkstančių krikščionių, kurių buvo sovietų išsūdyti, vardu“ protestuoja prieš

pastangas iš bet kurios pusės „aprenkti sovietų vilkų Roosevelto laisvų avies kaišiu“.

Toliau rašte citojami prieš likėjimą nukreipti Stalino žodžiai ir reikalaujama, kad Rooseveltas išaiškintu, kad Jungtiniai Valstybių gyventojai yra nusistatę prieš sovietų režimą, juo labiau, kai daroma pastangu dabar visam padaujui suvaidinti, kad Sovietu Sąjungoje esama likėjimo laisvė.

Zinomas dvasininkas Walch, kuris 1922 ir 1923 metais Maskvoje rūpinosi gauti likėjimo siemai daugiau teisių Sovietų Sąjungoje išpažinti savo likėjimą, ta pat proga pareiškė, kad

Roosevelt paciuota vieta iš sovietų konstitucijos yra ne kita, kaip tuščias kevalas.

Visu tūkybu dvasininkai Sovietų Sąjungoje vis dar suiminėjami, žudomi ar ištremiami. Taip elgiai su žmonėmis, kurie néra padare nieko kito,